

Posudek vedoucího diplomové práce

Bc. Vojtěch Šmolík: *Role vzdělávání v postkonfliktní rekonstrukci Rwandy*

Vojtěch Šmolík si pro svoji práci vybral téma, post-konfliktní rekonstrukce ve Rwandě, o jehož aktuálnosti nemůže být ve světle letošních (ale i předchozích) voleb pochyb. V rámci takto široce vymezeného tématu se pak konkrétně zaměřil na oblast vzdělávání, která je velmi důležitá hned z několika důvodů. Vzdělávání a vzdělávací systém totiž sehrály velmi důležitou úlohu v přípravě genocidy a obě také značně utrpělo občanskou válkou spojenou s genocidou. Způsob, jakým je vzdělávání po válce obnovováno a strukturováno je zcela zásadní pro budoucnost Rwandy, neboť formuje pohled na svět současných dětí, který bude určovat jejich následné vztahování se k identitě, společnosti a ke státu. Navíc, oblast vzdělávání je v rámci post-konfliktní rekonstrukce spíše opomíjená a větší pozornost je věnována problematice demobilizace, demilitarizace a reintegrace bojovníků, ekonomické obnově či konání voleb a reformě politického systému. Snad i díky tomu, že vzdělání není obecně vnímáno jako prubířský kámen úspěšnosti a směřování post-konfliktní obnovy, mohl Vojtěch Šmolík provést ve Rwandě rozsáhlý terénní výzkum, který mu umožnil konfrontovat obecné a teoretické poznatky s každodenní realitou vzdělávacího systému, včetně velmi významné nonverbální vrstvy. Ve Rwandě totiž není možné zkoumat takto citlivá a klíčová témata nedávné historie bez značné státní kontroly nad výzkumníkem a jeho aktivitami. Z takto rozsáhlé pasáže o tématu už je myslím patrné, že se jedná o spíše ojedinělou diplomovou práci, která svojí kvalitou výrazně převyšuje průměr.

Cílem práce je ověřit tezi, že *„upřednostňování pilířů bezpečnosti a ekonomiky vede ke snižování preferencí a manipulaci v jiných oblastech, především pak v sociální (specificky v sektoru školství) a politické, což má negativní dopad na celou post-konfliktní rekonstrukci.“* Na základě analýzy pramenů, rozhovorů s učiteli i úředníky a pozorování výuky pak autor tuto tezi potvrzuje, byť by to mohl v závěru učinit ještě více explicitněji. Provedená analýza je přitom zdrojem celé řady zajímavých poznatků – např. že ve výuce o politických tématech se klade velký důraz koncept *vůdcovství*, který implicitně odkazuje k postavě „osvoboditele“ Paula Kagameho. Zajímavé je i paradoxní zdůrazňování tolerance a respektu k různorodosti tváří v tvář patriotismu a exaltaci národní jednoty v čele právě se schopným vůdcem.

Na předkládané práci kvituji i autorovu snahu popasovat se s problematičtým vymezením teoretického rámce, neboť daná problematika není dostatečně teoreticky pokryta, namísto toho je rámcována spíše praxí a empirií odvozenou zejména od aktivit a doporučení OSN a dalších aktérů post-konfliktní obnovy. Nicméně vzhledem ke kvalitě i hloubce provedené analýzy postrádám autorovu snahu na závěr své práce formulovat nějaké

vlastní teze či širší teoretický rámec, který by danou problematiku posunul dál. Je kupř. možné se ptát, zda právě akcent na národní jednotu překračující veškeré etnické hranice není logickou strategií menšinových etnik apod. Myslím, že předkládaná práce má zkrátka značný potenciál, který by měl být využit pro další výzkum a publikační aktivity. Škoda, že autorovi ke konci evidentně poněkud docházel dech (či čas), a nebyl tak schopen v závěru tento potenciál ještě více rozvinout.

Je jasné, že i v této práci se vyskytují drobná pochybení formálního charakteru (stylistická, gramatická či typografická), ale nikterak ve významné míře, nadto v míře, která by zastínila jinak velmi kvalitní analytický text. Na základě výše uvedeného je patrné, že předkládanou diplomovou práci rozhodně **doporučuji k obhajobě**.

V Českém Meziříčí 15. 8. 2017

Mgr. Jan Prouza, Ph.D.